

A JÖVŐ ÖSZTÖNZÉSE

a tudomány,
a technológia,
a műszaki
tudományok,
a matematika és
az orvostudomány
területén
felhalmozott
páratlan
gyűjteményeik
révén egyedülálló
módon képesek
arra, hogy
közvetlenül
és hatásos módon
vonzóvá tegyék
a tudományokat
bármely korosztály
számára

A Science Museum Group öt múzeuma az Egyesült Királyság kulcsfontosságú nemzeti kincse. A tudomány, a technológia, a műszaki tudományok, a matematika és az orvostudomány területén felhalmozott páratlan gyűjteményeik révén egyedülálló módon képesek arra, hogy közvetlenül és hatásos módon vonzóvá tegyék a tudományokat bármely korosztály számára. A csoport múzeumainak évi csaknem hatmillió látogatójából több mint hatszázezren iskolájuk szervezésében érkeznek az intézményekbe. Ennek köszönhetően e múzeumok egészen különleges lehetőséggel rendelkeznek ahhoz, hogy az emberek érdeklődését a kreativitás és a tudomány csodái felé irányítsák. Ennek az írásnak a célja bemutatni a csoport múzeumainak tevékenységét és célkitűzéseit – érzékelte, hogy mindennek az alapja az intézményekben folyó kutatómunka. A csoport kiadványa, a *Science Museum Group Journal* alkalmas arra, hogy dinamikus és újszerű módon mutassa be a Science Museum Group kutatásait, valamint a gyűjteményeket, a múzeumi célokat és gyakorlatot a nemzetközi szakmai-tudományos párbeszéd részeként.

azekben
a múzeumokban
őrzik Stephenson
Rocket nevű
gőzmozdonyát,
az első
sugárhajtóművet,
az első szintetikus
festéket,
a legkorábbi
ránk maradt
fotónegatívot
és sok más
„elsőt”

A Science Museum Group olyan gyűjteményekkel rendelkezik, amelyek a modern világ születésének történetét mutatják be. Ezekben a múzeumokban őrzik Stephenson Rocket nevű gőzmozdonyát, az első sugárhajtóművet, az első szintetikus festéket, a legkorábbi ránk maradt fotónegatívot és sok más „elsőt”. E különleges kollektciók birtoklása különleges kötelezettséget is jelent – közzétételüket a kiállításokon, a gyűjtésnek a technológiai és ipari fejlődéssel lépést tartó folyamatát, valamint a gyűjtemény egyszerű online hozzáférhetőségét. Utóbbi feladat a digitalizációval foglalkozó csapat számára kiemelt elsőséget élvezett, hiszen az elmúlt két évben több mint 250 ezer tárgy digitalizálása és közzététele történt meg, egyebek mellett raktári tárgyaké, amelyeket a közönség más

A *Making the Modern World* kiállítás részlete
© The Board of Trustees of the Science Museum

módon nem is ismerhetett volna meg. Ez a munka folyik tovább (összesen 7,3 millió tárgyat őriznek a csoport múzeumi), az eredménye pedig itt látható: collection.sciencemuseum.org.uk/.

- ¶ A Science Muzeum Group merész célkitűzését foglalja össze a küldetése: „A jövő ösztönzése.” A tagok célja a következőkét évtizedben a tudományos, technológiai, műszaki és matematikai kínálat bőségét és befolyását fenntartani; fejleszteni és növelni a hozzáférést a különleges, világhírű gyűjteményekhez; kiterjeszteni a nemzetközi kapcsolataikat; átalakítani épületeiket (beleértve tárgyak ezreinek átköltöztetését új raktári egységekbe) és a digitalizáció területén vezető helyet elérni a múzeumi világban a közönség elvárásait is meghaladóan.
- ¶ Ezek a nagyra törő célok részben a kutatómunka alapján valósíthatók meg – mind az informális gyakorlat, mind a formális kutatási folyamatok révén. Előbbi a különböző helyszínek, intézmények közötti összehangolt kutatási gyakorlatot jelenti, nemritkán kapcsolódva a strukturáltabb kutatási projektekhez a lehető legjobb eredmény elérése érdekében.
- ¶ A múzeumpedagógiai osztályon belül a közönségkapcsolati kutatások 25 éves gyakorlata például kialakította a nagy kiállítások, a weboldalak és programok értékelésének összegző és részletekre egyaránt kiterjedő módszerét. Ez lehetővé teszi a csoport múzeumi számára, hogy a látogatói szokások, a kiállítási gyakorlat és technikák vonatkozásában újabb és újabb eredményekről lehessen tájékoztatást adni. Ugyanakkor a múzeumpedagógiai osztály hosszú távú együttműködést alakított ki a londoni King's College intézményével, hogy meghatározzák és mérni tudják a „tudományos tőke” mértékét: ez az új koncepció magába foglalja mindazt a rengeteg tényezőt, amely a közönség tudomány iránti érdeklődését befolyásolja. Ez a kutatási projekt elsősorban a fiatal korosztályt célozza meg, az ifjak tudásvágya és karrierlehetőségeik alakulása áll a középpontban. Ugyanakkor azt is figyelembe kell venni, hogyan lehet a „tudományos tőkét” növelni akár a múzeumi munka révén vagy éppen a társadalom szélesebb köreiben (sciencemuseum.org.uk/our-work/our-approach-and-science-capital/).

a múzeumpedagógiai osztály hosszú távú együttműködést alakított ki a londoni King's College intézményével

¶ A gyakorlaton alapuló vagy a munka részeként végzett kutatás természetesen más osztályokra is jellemző. A kiállítászszerzők a megnyitó előtt éveket töltenek el azzal, hogy szakirodalmat olvasnak, szakemberekkel, tudósokkal, kutatókkal tanácskoznak, beleássák magukat a gyűjteményekbe, együttműködnek más intézményekkel, ismereteiket megosztva vagy a kölcsönzés érdekében. Olykor ez az alapos tudás a kiállítási katalógusokban vagy tematikus kötetekben is megjelenik, de gyakrabban elmarad a teljes vagy részleges közzététele, mivel a múzeumi munkatársaknak már új projekttel kell foglalkozniuk.

¶ A restaurátorcsoportok a tudás és szakértelem hatalmas mennyiségét halmozzák fel, amely meglehetősen specifikusan épül a saját gyűjteményeikre. Ebből a hatalmas anyagból valamennyi elérhető a „szürke szakirodalomban”, mint például a jelentésekben, a szakmai stratégiában, más része megtalálható a doktori fokozatért folytatott kutatásokban, mint például egy éppen aktuális tanulmányban, amely a gyűjteményben őrzött repülőgépek felszínét borító anyag restaurálási problémáival foglalkozik.

¶ A *Science Museum Group Journal* (journal.sciencemuseum.org.uk/) 2014-ben jött létre a csoport múzeumaiban folyó kutatások közzétételére, és hogy más tudósokat és múzeumi szakembereket is bevonjon egy olyan kreatív párbeszédbe, amely a science múzeumok legtágabb értelemben vett területeit érinti. Az online folyóirat évente kétszer jelenik meg, és elérhető bárki számára. A megjelent írásokat szakmai testület fogadja el, illetve választja ki. A Budapest Open Access Initiative (wikipedia.org/wiki/Open_access) kezdeményezésnek megfelelően mind a szerzők, mind az olvasók számára szabadon és ingyenesen elérhető. Hosszabb szakmai tanulmányok, rövidebb írások, tárgytörténetek, kutatásokhoz kapcsolódó szemlék, recenziók jelennek meg az online folyóiratban. Tekintettel a netes közzétételre, a publikálható képek száma jószerivel korlátlan, csakúgy, mint az audio-, film- és multimédia anyagé. A pályakezdő szakemberek részére és az új szerzők bátorítására évente rendeznek íráspályázatot.

az online folyóirat
évente kétszer
jelenik meg,
és elérhető bárki
számára

tekintettel a netes
közzétételre,
a publikálható
képek száma
jószerivel korlátlan,
csakúgy, mint
az audio-, film- és
multimédia anyagé

az egyik eredeti
célkitűzés
a speciális
különszámok
létrehozása volt

- ¶ Mivel ez egy fiatal újság, a tanulás folyamatos, a szerkesztői csapat pedig teljesen a Content Management System (a cikkek és képek feltöltésére és közzétételére használt software) ellenőrzése alatt áll, ily módon a kísérletezés lehetősége adott. Például az egyik eredeti célkitűzés a speciális különszámok létrehozása volt, amelyeket esetleg a múzeumokon kívüli szakemberek vendégszerkesztettek volna. Ez a gyakorlat eddig jól működött, jelentős számokat teremtve, számos olyan tanulmánnyal, amelyek más, az eddigiektől eltérő szempontokat alkalmaztak (ilyen például az ötödik szám journal.sciencemuseum.org.uk/issues/spring-2016/ vagy a kilencedik szám az energia anyagi kultúrája témában). A különszámok hasznosak például egy-egy tudományos konferencia anyagának összegyűjtésére és közreadására anélkül, hogy a nyomdai kiadás költségei terhelnék. Mindazonáltal érdemes megfontolni a különszámok megjelentetését, mivel azok megszakíthatják a beérkező anyagok folyamatos közzétételét, és másfél-két évnyi késedelmet is okozhatnak, ami – különösen egy digitális kiadvány esetében – túl hosszú idő.
- ¶ A Journal kiadása a csoport kutatási és történeti osztályának feladata, amely ösztönzője a csoport múzeumaiban folyó tudományos munkának. A kutatási osztály a doktori ösztöndíjak felelőse is: a csoport különböző egyetemek partnere a projektek közös felügyeletében, a támogatók keresésében, konferenciák és kutatási hálózatok szervezésében. Mivel a kutatási osztály elsődleges szerepe az informális és formális kutatási gyakorlat támogatása, a Journal csapata gyakorlati programok létrehozásával segíti ezt, előmozdítva a múzeumok munkatársainak publikációs tevékenységét. De külső szakemberek jelentkezését is támogatják, más országokból, más múzeumokból, más szakágakból egyaránt, hogy a szakmai párbeszéd részesei legyenek.
- ¶ Amennyiben a *MúzeumCafé* olvasói is szeretnének ebben részt venni, íme a részletek, hogyan tehetik ezt meg:
journal.sciencemuseum.org.uk/submission-guidelines/.

Basics Beatrix fordítása

A régi állomásépület főhomlokzata Schaerbeekben – az új múzeumépület